

KILTAVIESTI

2 / 2013

PÄÄKAUPUNKISEUDUN SOTILASPOIKIEN JA PIKKULOTTIEN PERINNEKILTA RY:N
JÄSENLEHTI HUHTI—KESÄKUU

PÄÄKAUPUNKISEUDUN SOTILASPOIKIEN JA PIKKULOTTIEN PERINNEKILTA

KILTAVIESTI

2 / 2013

4.6.2013

TOIMITUSKUNTA

PEKKA SALORANTA
JARMO KORHONEN
MARIKA PORRAS
RAIMO BERKAN
KARI KERSTINEN

KANSIKUVA: LIPPUVARTIOT 7.2.2013

Kuvaaja K.E. Koskivuori

Kiltaviesti 3/2013 ilmestyy 4.10.2013

Aineisto toimitukselle 16.9.2013 mennessä

Hallitus pidättää oikeuden mahdollisiin
ohjelmamuutoksiin.

Niistä ilmoitetaan, mikäli se on mahdollista.

Perinnetyötä yhteisvoimin

Kiltamme on jo useamman vuoden ajan tehnyt omaa, tuloksellista perinnetyötään. Työn sisältö on pääosin muodostunut sotilaspoikien ja pikkulottien sotien aikaisen toiminnan kertomisesta nuorisolle. Oma perinnetyömme voisi olla myös kiinteämpää yhteistyötä. Yhteistyökumppaneina olisivat silloin luonnollisesti sotaveteraanipiiri ja sen jäsenyhdistykset sekä myöhemmin muodostettavat alueelliset perinneyhdistykset. Nämä perinneyhdistykset jatkaisivat veteraanipiirien ja sen yhdistysten toimintaa ja vastaisivat Suomen 1939-1945 käymien sotien ja niiden veteraanien perinteiden vaalimisesta ja siirtämisestä edelleen uusille sukupolville Tammenlehvän Perinneliiton ohjauksessa.

Keväällä 2003 perustettu Tammenlehvän Perinneliitto, jonka jäsenyhteisö myös oma liittomme on, käynnisti syntymäpäivänään 24.4. hankkeen, jossa kartoitetaan viime sodista ja niiden veteraaneista kertovat muistomerkit ja muistolaatat. Tavoitteena on muistomerkkejä koskevan tiedon kokoaminen, niiden kunnon toteaminen ja niihin liittyvien perinnetapojen kartoittaminen. Tämä laaja ja paljon työtä vaativa hanke on tarkoitus toteuttaa tämän vuoden loppuun mennessä. Tehtävä on todella vaativa, sillä muistomerkkitietojen keruulomake sisältää yhteensä kaksitoista jokaista muistomerkkiä koskevaa kysymystä.

Toivomukseni on, että kiltamme jäsenet auttaisivat mahdollisuuksiensa mukaan tämän hankkeen toteuttamisessa. Se olisi todellista perinneyhteistyötä.

Kesää odotellessa

Suomi sijaitsee tuhansien kilometrien päässä kravun kääntöpiiristä, jossa aurinko paistaa kerran vuodessa kohtisuoraan maan pintaa vasten. Siellä on aina lämmintä. Maamme poikki kulkee puolestaan napapiiri, jonka kohdalta katsottuna auringon keskipiste on kerran vuodessa horisontin yläpuolella ympäri vuorokauden, mutta kerran, talvipäivän seisauksena, keskipiste on koko vuorokauden horisontin alapuolella.

Miksi nämä ajatukset kesää odotellessa? Tämä pohjoinen sijaintimme on meille suuri rikkaus. Vuodenaikojen vaihtelu rytmittää elämäämme ja karkottaa siitä yksitoikkoisuuden. Se antaa meille mahdollisuuden seurata uteliaasti luonnon muuttumista neljästi vuodessa. Varmasti nämä neljä vuodenaikaa on tehnyt meistä luovia ja kestäviä. Olemme tottuneet huolehtimaan itsestämme. Tuntuu siltä, että Vivaldin 1700-luvun alkupuolella säveltämä viulukonserttosarja ”Neljä vuodenaikaa” kuvaa juuri suomalaisen luonnon muutoksia ja niiden viestejä meille suomalaisille.

Toivotan kaikille Kiltaviestin lukijoille lämmintä kesää!
Tapaamme taas syksyllä.

Olli Sorvettula

Lähes 20 vuotta yhteistyötä yhteisen tavoitteen eteen

”Tiiviin yhteistyön käynnistyminen piirin kannattajajäsenen Helsingin ja Ympäristön Sotilaspoikien Perinnekillan kanssa oli yksi vuoden 1996 onnistuneita tavoitteita. Yhteistyö, joka tasolla on organisoitu; killan puheenjohtaja osallistuu piirin hallituksen kokouksiin ja sekä piirillä että kullakin yhdistyksellä on oma nimetty sotilaspoikayhdyshenkilö. Yhdyshenkilö toimii tiedonvälittäjänä, antaa toiminta-apua itse tai hankkii apua muista kiltalaisista. Sotilaspoikien tehtäväkenttä on jo alusta alkaen monipuolinen, ja tulee lähivuosina nopeasti laajenemaan.”

Näin todetaan Helsingin Seudun Sotaveteraanipiirin toimintakertomuksessa vuodelta 1996. Yhteistyö vastaperustetun Killan kanssa lähti käyntiin erinomaisella tavalla. Kilta hyväksyttiin piirin jäsenyhdistykseksi ja yhteiset arvot ja tavoitteet loivat pohjan saumattomalle yhteistyölle. Kun tänä päivänä katseet käännetään taaksepäin, voidaan todeta, että piiri ja sen veteraanijäsenet ovat saaneet Perinnekillalta ja kiltalaisilta mittaamattoman arvokasta

tukea. Vuosien saatossa yhteistyön muodot ovat osin muuttuneet, mutta edelleen Helsingin Seudun Sotaveteraanipiirin ja Pääkaupunkiseudun sotilaspoikien ja pikkulottien perinnekillan yhteistyö on voimissaan ja piiri saa tarpeellista apua ja tukea jokapäiväisessä toiminnassaan.

Yhteistyön ja avuntarve muuttuu ajassa, perusteet säilyvät

Yhteistyön alkuvuosina kiltalaisten ikärakenne mahdollisti hyvin erilaisia toimia. Sotaveteraanipiirin ja Perinnekillan yhteistyö voidaan karkeasti jakaa kahteen osaan; piirin saama apu ja tuki sekä yksittäisiin veteraaneihin kohdistuva tukitoiminta.

Sotilaspojat ottivat heti alkuvuosista vastuu Helsingissä järjestettävien veteraanitapahtumien lippulinnoista. Vuosittain useaan kertaan kokoonnuttiin Mannerheimin ratsastajapatsaalle tai Hietaniemeen sankarihaudalle eri veteraanitilaisuuksiin, sotilaspoikien vastatessa tilaisuuden lippulinnasta. Sotilaspojat nähtiin myös järjestelyapuna piirin eri tilaisuuksissa. Toiminta on ollut niin tehokasta, että myös muut alueen veteraanijärjestöt, lähinnä Sotaveteraaniliitto, Tammenlehvän Perinneliitto ja Rintamanaistenliitto ovat tukeutuneet kiltalaisiin.

Perinnekillan aikaansaannokset ja arvokas työ sai kiitoksen Sotaveteraaniliiton 50-vuotisjuhlavuoden aikana. Senaatintorilla järjestetty ”Ketju ei katkea” tapahtumassa, perinnekillalla oli oma näyttelyosastonsa. Tapahtuma osoitti erinomaisella tavalla, miten kiinteästi yhdistykset liittyvät toisiinsa.

Hyvin vaikuttava perinne syntyi sotilaspoikien toimesta. Itsenäisyyspäivänä sytytettiin sankarihautoille juhla-valaistus. Sankariristille suoritetun seppelenlaskun jälkeen sotilaspojat jalkautuivat sytyttämään kynttilät jokaiselle sankarihaudalle. Tämä sykähdyttävä perinne on nyt siirtynyt partiolaisten tehtäväksi. Jouluaaton kunnivartiovuoro on kuitenkin edelleen sotilaspojilla.

Perinnekillalta on ollut mukana alusta asti 2000-luvun alkupuolella käynnistyneissä veteraanikeräyksissä. Sen lisäksi, että Perinnekillalta on nimennyt edustajansa keräystoimikuntiin, kiltalaiset ovat myös itse suorittaneet keräyksiä.

1990-luvun loppupuolella otettiin ensimmäisiä askelia avustajatoiminnassa. Piirissä käynnistettiin ”Ystävänpalvelu”. Alkuperäisenä tavoitteena oli vain tuoda veteraanin arkeen ja yksinäisyyteen keskustelukumppani. Usean osalta toiminta ajautui huomattavasti pitemmälle – ystävistä tuli lisäksi veteraanien henkilökohtaisia avustajia.

Tärkeä osa-alue on ollut myös omien sodanajan kokemusten ja arvojen jakaminen. Veteraanit ja Sotilaspojat ovat käyneet puhumassa mm. kouluissa ja varuskunnissa omista kokemuksistaan Suomen nuorisolle. Palaute tilaisuuksista on ollut aina positiivisen kannustavaa. Tämä osa-alue on tukenut merkittäväällä tavalla piirin tavoitteita, myös tulevaisuuteen suuntautuvassa työssä.

Mitä tänään ja huomenna

Vuodet ovat tuoneet omat haasteensa yhteistyön muodoille. Ikärakenne yhteistyön alkuvuosista on muuttunut, mutta edelleenkin vierivä kivi ei sammaloidu.

Edelleen Roy Caireniuksen johdolla sotilaspojat huolehtivat veteraanitapahtumissa lippulinnasta. Sotilaspojilla on edelleen ”valmiuosasto” erilaisten tapahtumien järjestelyavuksi. Piirille on arvokasta, että voimme vielä tukeutua sotilaspoikiin. On kuitenkin selvää, että piirin on tulevana vuosina etsittävä näille osa-alueisiin uudet vastuunkantajat.

E erityisen tärkeä ja usein vähemmälle huomiolle jäänyt yhteistyön muoto on vaikuttaminen piirihallituksessa. Perinnekilta piirin jäsenyhdistyksenä on nimennyt edustajansa piirihallitukseen. Perinnekillan edustaja on näin hallituksen täysivaltaisena jäsenenä kantanut osavastuun piirin toiminnasta ja se kehittämistä. Veteraaniaikakauden viimeisten vuosien läpivienti ja siirtyminen perinneaikakauteen tulee työstämään hallitusta. Viimeiset vuodet jäsenenä on ollut Olli Sorvettula. Hallitusjäsenyyden lisäksi Olli Sorvettula on ollut edustajana myös piirin perinnetyöryhmässä. Perinnetyöryhmä tekee tärkeää työtä suunnitellessaan miten veteraanien perintö tulee parhaalla tavalla hoidetuksi tulevaisuudessa. Olli on esimerkillisellä ahkeruudella ja omaaloitteellisuudellaan hoitanut molempia ”pestejään”.

Perinnekillan aikaisempi puheenjohtaja Seppo Wuori on tullut muutama vuosi sitten mukaan piirin lehden avustajakuntaan. Innokkaana ja idearikkaana hän on antanut arvokkaan panoksen lehdelle.

Veteraaniaikakauden ehtovuodet näkyvät piirissä myös enenevänä pyyntönä osallistumisesta veteraanihautajaisiin. Veteraanin viimeisestä toivomuksesta tai omaisten esittämästä pyynnöstä asetamme hautajaisiin usein veteraanilipun sekä seppelleenlaskijat. Tässäkin olemme voineet kääntyä sotilaspoikien puoleen.

Veteraaniaikakauden viimeiset vuodet ovat piirissä työntäyteisiä. Piirille on tärkeää, että yhteistyökumppaneina on helposti lähestyttäviä ”matalan kynnyksen organisaatioita”. Tässä perinnekilta on ollut esimerkillinen. Piiri on saanut paljon yhteistyöstä Pääkaupunkiseudun sotilaspoikien ja pikkulottien perinnekillan kanssa. Uskomme yhteistyön jatkuvan tuloksellisena myös tulevana vuosina.

Rauno Loukkola Helsingin Seudun Sotaveteraanipiiri Toiminnanjohtaja

Kuva: K. E. Koskivuori.

Sotilaspojat ovat aina olleet valmiina palvelukseen. Kuvassa he ovat vastaanottaneet Sotaveteraaniliiton kultaisen ansiomerkin.

PUOLUSTUSVOIMIEN TERVEHDYS PÄÄKAUPUNKISEUDUN SOTILASPOIKIEN JA PIKKULOTTIEN 20-VUOTISJUHLASSA 7.2.2013

Kunnioitetut sotiemme veteraanit, sotilaspojat ja pikkulotat, herra amiraali, hyvät naiset ja herrat!

Olen Helsingin varuskunnan komendantti ja minulla on ilo ja kunnia tuoda puolustusvoimista Helsingin aluetoimiston tervehdys 20-vuotisjuhlaansa viettävälle Pääkaupunkiseudun sotilaspoikien ja pikkulottien perinnekillalle.

Valmistautuessani tähän tilaisuuteen tutustuin sotilaspoikien ja pikkulottien historiaan, joka molempien tapauksessa ulottuu yli 80 vuoden päähän. Pystyin havaitsemaan, että nuorille koulutettiin monia tärkeitä taitoja ja pidettiin huolta kunnosta. Isänmaallisuus oli olennainen osa tätä kasvatustyötä

Varmuudella en tiedä, onko sukulaisissani ollut sotilaspoikia tai pikkulottia, mutta vaarini oli aktiivinen suojeluskuntalainen ja mummoni lotta, niissä merkeissä he myös tapasivat. Heidän kauttaan olen saanut lukemani kirjallisuuden ohella käsitystä siitä, mitä kaikkea suojeluskunta- ja lottatyöhön maaseudulla kuului.

Viime sodissamme te sotilaspojat ja pikkulotat osallistuite saamanne koulutuksen mukaisesti monenlaisiin tehtäviin kotirintamalla ja siten vapautitte tuhansia miehiä ja naisia sotatoimialueelle. Tehtävänne olivat erittäin vastuullisia, jotka te hoiditte hienosti.

Itse olin kuulunut sotilaspoikien ja pikkulottien ikäisenä partiojärjestöön jo useita vuosia. Eri tehtävissä olin päässyt opettelemaan monia samoja asioita, joita teille, sotilaspojat ja pikkulotat, oli opetettu joitain vuosikymmeniä aikaisemmin. Minä sain kuitenkin keskittyä oppimiseen ja samalla myös opetella ihmisten johtamista sekä vastuun kantamista täysin toisenlaisessa maailmassa, sillä siihen ei vaikuttanut sota tai sodan uhka.

Kaikesta kuulemastani ja lukemastani huolimatta voin vain kuvitella, kuinka mielenkiintoista ja jännittävääkin elämänne sotilaspoikana ja pikkulottana on ollut, kun olette tehneet asioita yhdessä samanikäisten ja samanmielisten tyttöjen ja poikien kanssa. Hyvä koulutus ja yhteishenki korostuivat, kun te jouduitte kovimmissa ja haastavimmissa mahdollisissa olosuhteissa näyttämään osaamisenne ja kantamaan suuren vastuun ei pelkästään itsestänne vaan myös muista. Te hoiditte osaltanne velvollisuutenne ja puolustitte isänmaatamme.

Te olette oppineet yhteisöllisyyteen ja yhdessä tekemiseen, johon kuuluu huolehtiminen ja toisten auttaminen. Nykyään liian monille nuorille nämä ovat lähes vieraita käsityksiä, sillä useat ajattelevat vain itseään. Varusmiespalveluksen suorittaneet miehet ja naiset oppivat näitä asioita, minkä ansiosta uskon heillä olevan edelleen etulyöntiaseman monissa elämän yhteistoiminta-asioissa.

Valmistelen tällä hetkellä pääkaupunkiseudun eri viranomaisten kanssa KETJU-nimistä viranomaisharjoitusta, jossa nyt kolmatta kertaa pohdimme yhdessä, kuinka hoidamme kaikki viranomaistehtävät tällä alueella vakavan sodan uhkan ja sodan olosuhteissa. En koskaan toivo tällaisia poikkeusoloja kenellekään tai mihinkään, mutta niihin on valmistauduttava ja me täällä teemme sen yhdessä. Viranomaiset tarvitsevat toisiaan, jotta me voimme käyttää toinen toisemme resursseja tarkoituksenmukaisella tavalla ja vain siten pystymme parhaimmalla mahdollisella tavalla puolustamaan pääkaupunkiseutua ja sen kansalaisia, jos tilanne niin edellyttää.

Hyvät sotilaspojat ja pikkulotat. Te olette omalta osaltanne osoittaneet suomalaista määrätietoisuutta ja peräänantamattomuutta sekä uhrautuvuutta yhteisen hyvän saavuttamiseksi ja elämänmuotomme säilyttämiseksi. Tekonne käyvät esimerkiksi kaikille, näitä ei pidä unohtaa. Toivotan teille jatkossakin mitä parhaita onnea ja menestystä tärkeässä perinnetyössä. Meidän tehtävä puolustusvoimissa on tukea sitä työtä ja osallistua siihen.

*Helsingin varuskunnan komendantti
Majuri Marko Maaluoto*

ARVOSTETUT SOTILASPOJAT

Vuodesta 1995 lähtien olemme järjestäneet erilaisia varainhankintatilaisuuksia, mm. myyjäiset, 15 kertaa vanhanajan iltamat, kolme konserttia, joista viimeiseen myytiin yli 600 pääsylippua.

Näitä tilaisuuksia emme olisi pystyneet toteuttamaan ilman hyvää tukiverkostoa. Te, sotilaspojat, olette suuri osa tukiverkostoaamme, olette työpanoksellanne tehneet merkittäväällä tavalla sotaveteraanityötä.

Haluan lähettää nöyrät kiitoksemme saamastamme arvokkaasta tuesta. Näin omassa julkaisussanne luulen tavoittavani teidät parhaiten.

”Ystävät ovat kuin lyhtyjä polkumme varrella,
matka ei kyllä lyhene, mutta tie näyttää valoisammalta.”

Aurinkoista kevättä toivottaen
Helsingissä 15. maaliskuuta 2013

*Helsingin Seudun Sotaveteraanipiirin Naistoimikunnan puolesta
Kaija Uuksulainen*

TAIVAANPOJAT EIVÄT ENÄÄ KOKOONNU

Me 5.Rask.ItPrissa Taivaskalliolla palvelleet vapaaehtoiset olemme kokoontuneet vuosittain helmikuussa 1944 saamamme tulikasteen merkeissä, viimeksi vuonna 2012. Mukana ei ollut enää tulenjohtajamme, silloinen vänrikki Jorma Setälä, jonka keksintö, ns. yötorjuntakranaatti osaltaan vaikutti Helsingin ilmatorjuntavoiton saavuttamiseen. Kolmen tuuman kranaattien räjähdysaineesta, trotyylistä korvattiin osa magnesiumin ja alumiinin seoksella, joka aiheutti kranaatin räjähtäessä mahtavan kirkkaan valoilmion. Sillä oli

ilmeisen suuri pelotusvoima, ja vihollislentäjät pudottivatkin lastinsa usein mereen jo ennen kohteeseen saapumista. Kokouksissamme on Setälän lisäksi ollut joskus patterinpäällikkömme, Berliinin olympiavoittaja, luutnantti Lauri Kalima sekä kerran myös ItR1:n torjuntapäällikkö, kapteeni Aake Pesonen. Kun joukostamme on nyt jäljellä enää vain kolmannes ja melkein kaikki huonokuntoisia, Lasse Pöystikin jo jäänyt eläkkeelle, päätimme lopettaa kokoontumiset ja toivottaa vain hyviä loppuvuotia.

Otto Wahlgren

Keväältä 1944 on Osa Taivaanpoikia, 17-vuotiaita vapaaehtoisia. Vasemmalta oikealle takarivissä Toivo Argillander, Jorma Järvinen, Matti Keränen, Raimo Pekkanen, Henrik Tallgren, tuntematon, Tuomas Karhumäki, Jaakko Uotila, Otto Wahlgren; keskellä Pekka Panzar, Jaakko Nylund, tuntematon; edessä Pentti Sipiläinen, Kalevi Routala, Esa Laukkanen, Lasse Pöysti ja Risto Juvonen

Pikkulotan muistopaloja sota-ajalta

Kertoja: FK Oili Kinnunen s. 1933 Valkealassa

Kirjoittaja: Olli Sorevettula

Kotini sijaitsi Puolakankosken rannalla. Se oli viimeinen talo Viipurin läänin länsirajalla. Läheinen järvi liittyi kiinteästi kaikkiin lapsuuteni muistoihin.

Talvisota alkaa

Marraskuun 30. päivän aamuna opettaja tuli itkien luokkaamme. Hän kertoi kuulleensa radiosta, että sota oli alkanut ja Helsinkiä pommitettiin. Oppilaiden oli lähdettävä heti koteihinsa. Tieto herätti huolestumista ja pelkoa. Emme tienneet mitä sota oikein merkitsi. Lähdin juoksemaan kotiin aivan huumaantuneena ja vasta matkan puolessa välissä havahduin. Laitoin käteeni unohtuneet voimistelutossut reppuuni ja jatkoin kotimatkaani sekavat ajatukset mielessäni.

Jatkosodan aika

Jatkosodan ensimmäisenä aamuna 25.6.1941 klo 7.10 Selänpään kentälle sijoitettu Lentolaivue 24:n toinen Brewster-lentue sai hälytyksen Inkeröiden suunnalta lähestyvistä pommikonemuodostelmasta. Näin alkoi Verlan ilmataistelu. Taistelun aikana yksi alas ammuttu vihollisen SB-2bis-pommittaja syöksyi järveen kotini läheisyydessä. Se oli mieliin painuva tapahtuma, jota ei voi unohtaa.

Minulla oli jatkosodan aikana oma pikkulottapuku ja pikkulottamerkki. Merkkini on vieläkin tallella. Äitini toimi sodan aikana lottien muonituspäällikkönä ja Pohjois-Valkealan lottien puheenjohtajana vuodesta 1942 lähtien. Olin usein hänen mukanaan kokouksissa ja käsityöilloissa. Avustin rintamalle lähetettävien tavaroiden pakkaamisessa ja autoin lottia muutenkin taitojeni ja kykyjeni mukaan.

Erityisesti mieleeni on painunut muisto siitä, kun hiihdin äitini kanssa lähes kolmen kilometrin matkan kirkkaassa kuutamossa ja yli 30 asteen pakkasessa Kamposenjärven poikki lottien kokoukseen Mustalahden koululle. Olimme pukeutuneet lumipukuihin, jotta usein yli lentävät viholliskoneet eivät havaitsisi meitä. Esiinnyin usein suojeluskuntalaisten ja lottien juhlatilaisuuksissa. Olin saanut lausuntaopetusta pikkulottaohjaajalta ja pääsin lausumaan runoja juhlatilaisuuksissa. Muistan vieläkin tarkalleen lausumieni runojen sanat.

Olin muonituslottien mukana Selänpään lentokentällä äitini kanssa. Se oli jännittävä ja mieliin painuva tapahtuma. Toinen muonitustapahtuma, jonka erityisesti muistan, oli järjestetty Pukkilan talossa. Siellä tarjottiin ruokaa hyökkäystä pakoon lähteneille karjalaisille. Heille tarjottiin kaurapuuroa, jossa oli akanoita hiutaleiden seassa, sekä ruisleipäviipaleita, joiden päällä oli suolarakeita. Voita ei ollut.

Sota päättyi, mutta merkittävien tapahtumien muistot jäivät.

Kuva: Hannu Saloniemi.

Kevätretkeläisiä Tamminiemen yksityistilan seurusteluhuoneeseen tutustumassa.

Kuva: K. E. Koskivuori.

Vapaussodan Helsingin seudun perinneyhdistys esittää tervehdyksensä. Kuvassa vasemmalla Kaarina Lindberg. Hänen oikealla puolellaan yhdistyksen puheenjohtaja Markus Uomala.

Helsingin Seudun Sotaveteraanipiirin tervehdyksen toivat kuvassa vasemmalla oleva piirin puheenjohtaja Erkki Merikallio ja toiminnanjohtaja Rauno Loukkola.

Espoon sotaveteraanit onnittelevat. Kuvassa vasemmalta Pekka Kontu, Eero-Juhani Juhola ja Yrjö Viitasaari sekä Leo Tonttila.

KEVÄTRETKE TAMMINIEMEEN

Killan kevätretki suuntautui helatorstain aattona Urho Kekkosen museoon Tamminiemeen, joka avattiin uudelleen runsas vuosi sitten pitkän peruskorjauksen jälkeen. Kaikille meille mukana olleille nimellä Tamminiemi on erityinen merkitys; sieltä Suomen politiikkaa, siis meitä, johdettiin neljännesvuosisadan ajan. Nykypolville Tamminiemi on enää museo, eikä Urho Kekkonekaan ole muuta kuin nimi historiassa. Tamminiemen huvilan näkyvin muutos on ulkoväriyksen muuttuminen vaalean punertavaksi, ja se maksoi puiston peruskorjauksineen noin 3,5 miljoonaa euroa. Puiston korjaus jatkuu tänä kesänä, mutta piharakennuksessa on Cafe Adjutant valmiina, ja kuuluisa sauna avataan kesäksi, jolloin sitä voi myös vuokrata. Vuokra on vaatimattomat 8 000 euroa!

Tamminiemen rakennutti tukkukauppias Jörgen Nissen perheensä kesähuvilaksi. Huvilan suunnittelivat Sigurd Frosterus ja Gustaf Strengell keskieurooppalaiseen jugendtyyliin. Se valmistui vuonna 1904. Vuonna 1924 Amos Anderson osti Tamminiemen, jossa kestitsi usein maamme silloisia johtohenkilöitä. Erityisesti Kyösti Kallio oli ihastunut Tamminiemen silloin hyvin rauhalliseen sijaintiin ja kauniiseen maisemaan. Joskus hän – ilmeisesti pilan päiten – esitti ystävälleen Andersonille, että tämän pitäisi lahjoittaa Tamminiemi Suomen valtiolle presidentin virka-asunnoksi. Kallio ei tunnetusti viihtynyt presidentin linnassa, ei myöskään Kultarannassa. Talvisodan aikana tasavallan presidentin virka-asunto oli evakuoitu Tamminiemeen ja sodan päätyttyä 1940 Amos Anderson lahjoitti huvilan maa- ja vesialueineen Suomen valtiolle presidentin virka-asunnoksi. Presidentti Kallio ei itse ehtinyt virallisesti asua Tamminiemessä, sillä hän luopui virastaan ja kuoli joulukuussa 1940.

Presidentti Ryti sen sijaan asui Tamminiemessä jatkosodan aikana. Huvilaan rakennettiin oma pommisuoja, jonne johti salakäytävä salin viereisestä salongista. Remontin yhteydessä nämä tilat poistettiin käytöstä. Presidentti Rytin jälkeen Tamminiemessä asui lyhyen aikaa presidentiksi valittu marsalkka Mannerheim. Presidentti Paasikivi sen sijaan ei halunnut asua ”maalla, kaukana kaupungista”. Huvilaa käyttivät rouva Alli Paasikiven sukulaiset satunnaisesti kesäasuntona. Enimmän ajan huvilaa käytettiin satunnaisten korkean tason vieraiden majoittamiseen sekä presidentinlinnan varastona.

Kun Urho Kekkonen valittiin presidentiksi vuonna 1956, huvilaan tehtiin peruskorjaus, jolloin mm asennettiin keskuslämmitys. Presidentti Kekkonen halusi asua Tamminiemessä monestakin syystä, mutta loistavat ulkoilumahdollisuudet heti kotiovelta lienevät painaneet eniten. 1950-luvulla ei vielä tarvinnut painottaa lähiturvallisuusasioita kuten nyt. Silloin presidentti saattoi lähteä juoksulenkillä Seurasaareen niin halutesaan tai hiihdellä meren jäälle muiden suksijoiden joukkoon. Tamminiemestä tuli todellinen koti myös rouva Sylvi Kekkoselle. Kun rouva Kekkosen reuma paheni ja portaiden kulkeminen yksityistiloihin toiseen kerrokseen vaikeutui, hänelle rakennettiin hissi. Kekkokset olivat taiteen ystäviä ja keräilijöitä ja se näkyy kaikkialla. Monet taiteilijaystävät myös lahjoittivat teoksiaan heille.

Tamminiemen huvilan kokonaispinta-ala on noin 450 m². Ensimmäisessä kerroksessa on eteisaulasta vasemmalla kuuluisa työhuone, mistä tasavaltaa johdettiin. Huone on ällistyttävän pieni. Aula toimi odotustilana, joten ovi työhuoneeseen on hyvin äänieristetty, jotta sisällä käydyt keskustelut eivät kuuluneet odottavien korviin. Työpöytä on huoneen kokoon verrattuna valtava. Sen takana on matala kirjahylly täynnä sen ajan tieto- ja hakuteoksia. Kirjahyllyn päällä olevista taide-esineistä mieleeni jäivät kuvanveistäjä Kalervo Kallion Kylväjä-patsas sekä Nikita Hrustsovin lahjoittama valtava hopea-porsliinimaljakko. Huoneessa on pieni seurusteluryhmä, mutta sen sohvalla ei tietävästi kukaan ole saanut istua. Huomiota herättää seinällä oleva komea maailmankartta, jonka sisuksista löytyy lisää erilaisia karttoja. Tätä varapresidentti Lyndon B. Johnsonin lahjoittamaa karttakokoelmaa presidentti Kekkonen tietävästi käytti ahkerasti siitäkin huolimatta, että painotukset ovat hyvin amerikkalaiset. Työpöydällä on Helsingin Puhelimen teettämä kookas puhelinkone, jolla kyettiin erilaisiin kytkentöihin ja tallennuksiin, jotka eivät olleet tavanomaisia Kekkosen hallintokauden teknologiassa. Suoraa linjaa Kremltiin siinä ei kuulemma ole! Laitteita on valmistettu vain kaksi kappaletta, joista toinen oli varalla mahdollisia toimintahäiriöitä varten. Talon sisäiset puhelut soitettiin varsin tutunnäköisellä harmaalla kotipuhelimella.

Valtaosan alakerrasta vie merenpuoleiset seurustelu- ja ruokailutilat. Keskellä on ns suuri sali, jonka kalustuksesta osa on kotoisin presidentinlinnasta, kuten myös kristallikruunu ja muutamat taulut. Tässä huoneessa on myös talon flyygeli, jolle ei Kekkonen perheestä käyttäjää löytynyt, mutta vieraista kyllä. Salista vasemmalle avautuu pienehkö seurustelusalonki, jossa on marmoritakka ja Yrjö Kukkapuron nahkasohvat. Oikealle avautuu pieni ruokasali ja sen yhteydessä cocktailbaari (!), joka oli 50-luvulla varmaan must. Nykysilmin se näytti jakkaroineen hieman hölmöltä siitäkin huolimatta, että hyllyillä oli Nanny Stillin Tamminiemen baariin suunnittelema lasisto. Tässä tilassa Kekkosen söivät lounaan täsmällisesti kello 12. Kun radiosta alkoi kuulua Turun tuomiokirkon kellojen lyönnit, hovimestari Vilpas aloitti tarjoilun. Tamminiemen keittiöstä hoidettiin aikoinaan tarjotut hyvinkin nimekkäille vieraille, joskus isollekin joukolle. Siihen nähden tila on pieni, mutta aikoinaan se on ollut hyvin varustettu. Kiinnitin huomioni siihen, että hella oli varustettu jopa kiinteällä uppopaistoaltaalla. Keittiön värit olivat koneita myöten 70-luvun väripaletista. Ne pimentävät muutenkin hämärän tilan.

Yläkerta oli Kekkosien yksityistä aluetta, minne eivät edes adjutantit menneet. Keskellä oleva aula toimii oleskelutilana, jossa on matalia kirjahyllyjä, televisio ja suuri nahkainen sohvaryhmä. Huomio kiinnittyy keskellä seurusteluryhmää pönöttävään Eero Aarnion valkoiseen pallotuoliin, josta Kekkonen ei tietävästi erityisesti pitänyt. Harvoin on hieno esine sopinut niin huonosti ympäristöönsä kuin tämä pallo. Lähes yhtä huomiota herättävä on seinällä loistava Essi Renvallin kullattu veistos, joka on rouva Kekkonen hankinta. Toinen huomion vievä teos on vastapäisellä seinällä oleva Reidar Särestöniemen maalaus Ilves. Lapsenlapsista on hienot veistosmuotokuvat. Television edessä oli aikoinaan rouva Kekkonen kultanahkainen tuoli, joka siirrettiin käyttäjän kuoltua rouvan makuuhuoneeseen. Nyt paikalla on Yrjö Kukkapuron Karuselli. Makuuhuoneet ovat yllättävän pienet ja presidentin makuuhuone jopa karu. Kaikkialla yksityisessäkin tilassa on taide-esineitä ja kirjoja. Lamput ja sisustustekstiilit ovat nimekkäiden suunnittelijoiden tekemiä oman aikansa tuotteita.

Presidentti Kekkonen sairastuttua ja luovuttua tehtävästään Tamminiemestä tuli hänen yksityiskotinsa. Aika oli ajanut Tamminiemen ohi; tasavallan presidentin virka-asuntona sitä ei voinut enää käyttää, sillä turvallisuusasiat sekä talon koko ja kunto eivät vastanneet nykyaikaisen virka-asunnon vaatimuksia. Presidentti Kekkonen kuoltua talosta tehtiin Urho Kekkonen museo.

Kiertokäyntimme päättyi kahviin ja korvapuustiin Café Adjutantien aurinkoisella terassilla. Kiltamestarimme Kaarlo Männistö oli taas keksinyt meille oivallisen tutustumiskohteen. Kiitos hänelle ja muille mukanaolleille! Te, jotka ette vielä ole tutustuneet kunnostettuun Tamminiemeen, ottakaa se kohteeksi. Museo ja kahvila ovat avoinna ke-su klo 11–17. Kahvilasta saa myös kevyitä lounasruokia ja siellä voi poiketa ilman museokäyntiäkin.

Marika Porras

JÄSENASIAT

Viimeiseen iltahuutoon on kutsuttu kiltaveljemme Valdemar Baronin, Kalervo Hynynen, Kauko Ijäs, Tauno Joutsela, Tuomas Karhumäki, Kalevi Korpi, Esko Rauhala ja Matti Suuronen.

*Älä ajattele, että elämä on lyhyt.
Ajattele: – Miten mielenkiintoinen kokemus.
Kun siinä ei ole kysymys pituudesta lainkaan,
vaan että ylipäänsä on saanut kokea
tämän – – –*

Eeva Kilpi: Ennen kuolemaa

Merkkipäiviä

90 VUOTTA

Anttila Mauri 18.7.2013

85 VUOTTA

Kaitila Olavi 1.7.2013
Peuraniemi Aaro 1.7.2013
Vuonisto Arvo 2.7.2013
Suni Aatos 3.7.2013
Luostarinen Pirkko 15.7.2013
Heikkilä Kauko Elias 24.7.2013
Lietkari Mauri 2.8.2013
Laakso Liisa 28.8.2013
Mustonen Arvi 31.8.2013
Achte Kalle 11.9.2013
Jantunen Eino 19.9.2013
Kerstinen Kari 30.9.2013

80 VUOTTA

Blomqvist Jorma 14.7.2013
Granlund Pentti 19.7.2013
Elo Seppo 14.8.2013
Inkinen Martti 4.9.2013
Tuutti Alvi 26.9.2013

75 VUOTTA

Moilanen Tapio 9.8.2013

70 VUOTTA

Suormala Kirsti 3.7.2013

*Tänään,
kun auringon kuumat ja häikäilemättömät
hyväilyt
jälleen kerran ovat herättäneet eloon
koko luomakunnan,
ja maailma on räjähtänyt täyteen
elämisen rajua riemua,
juuri tänään
haluaisin laulaa ylistyslaulun
Sinulle, Elämä.*

– – –

Raili Malmberg: Ylistyslaulu elämälle

Uusia jäseniä

Anna-Liisa Käyhkö ja Tuulikki Vakkilainen

Eronnut

Kaarina Rauhala

Kiitos

Olavi Ylä-Kotola on vuosien ajan huolehtinut jäsenien merkkipäivien ja rivistä poistuneiden ilmoittamisesta Kiltaviestissä. Nyt hän on päättänyt lopettaa, joten toimituksen on aika kiittää suuresta avusta.

TOIMINTAA SYYSKAUDELLE 2013

Esitelmät entisen Sk-talon auditoriossa klo 13.00

- Sunnuntai 25.8.** **Kukkienlasku Taivaskallion muistopaadella kello 13**
- Keskiviikko 4.9.** **Suomi ja Hitlerin Saksa 1933-1939**
FT Osmo Hyytiä
- Keskiviikko 18.9.** **Killan syysretki**
Erillinen ilmoitus alla
- Keskiviikko 2.10.** **Sotilaallinen kriisinhallinta Afganistanissa**
Majuri Ville Porras
- Keskiviikko 16.10.** **Terrorismi ennen ja nyt**
VT Leena Malkki
- Keskiviikko 6.11.** **Autonomian aika ja Suomen keisarit**
Pääjohtaja, valtionarkistonhoitaja Jussi Nuorteva
- Torstai 21.11.** **Killan syyskokous Mikael Agricolan kirkon kryptassa**
Kokouskutsu seuraavassa lehdessä
- Lauantai 30.11.** **Killan pikkujoulu**
Ilmoitus seuraavassa lehdessä
- Perjantai 6.12.** **Valtakunnallinen lipunnosto Tähtitorninmäellä kello 9.00**
Sotilaspojat osallistuvat tilaisuuteen rivistönä.
Lipunnostotilaisuuden jälkeen kokoonnutaan **Hesperiankadulle**
seppeleenlaskuun muistolaatalle.

Killan syysretki

Killan perinteisen syysretken kohde on **Porkkalan parenteesi, Porkkalan vuokrakausi ja Neuvostoliiton sotilastukikohta 1944–1956**. Retkelle lähdetään **18. päivänä syyskuuta kello 9.00 Rautatientorin tilausliikennelaiturista Fennian edestä**. Vierailemme mm. Bunkkerimuseossa sekä Ragvaldsin museoalueella. Retken päätteeksi nautimme lounaan. Retken hinta on 30 euroa, mikä sisältää kuljetuksen, sisään pääsyn, opastuksen ja lounaan.

Ilmoittautuminen syyskuun 11. päivään mennessä

**Kari Kerstiselle 0500152855 tai
Käärlo Männistölle 0505680776**

PUOLUSTUSVOIMIEN KUVAKESKUS JULKAISEE 170 000 SA-VALOKUVAA INTERNETISSÄ

Etulinjasta kotirintamalle 1939–1945 -kokoelma löytyy Internetistä osoitteesta www.SA-kuva.fi. Puolustusvoimat tarjoaa kuvamateriaalin kaikkien suomalaisten käyttöön. Arkiston kuvat ovat valtaosin Päämajan alaisten tiedotuskomppanioiden TK-kuvaajien ottamia. Suomalaisen valokuvan historian asiantuntijat pitävät digitalisoitujen SA-kuvien kulttuurihistoriallista arvoa ainutlaatuisena. Kokoelma sisältää kuvia maa-, meri- ja ilmavoimista sekä kotirintamalta. Kuvat kertovat myös puhdetöistä ja lottien tehtävistä. Osasta kuvia käy ilmi sodan raakuus, mikä saattaa järkyttää herkimpiä katselijoita. Palvelulla puolustusvoimat haluaa kunnioittaa sotiemme veteraanien perintöä ja siirtää sitä sukupolvilta toisille avoimen kuva-arkiston avulla.

SEMINAARI 26.7.2013

Suomen sotahistoriallinen seura järjestää yhdessä Pälkäneen kunnan kanssa kaikille avoimen suurta Pohjan sotaa ja Kostianvirran taistelua käsittelevän seminaarin Pälkäneen Nuijantalossa (Onkkaalantie 102, 36600 Pälkäne) 26. heinäkuuta 2013. Seminaari on ilmainen.

Seminaarin ohjelma on seuraava:

13.00–13.10 Seminaarin avaus, KTK Jari Forsblom

13.10–14.10 Suuri pohjan sota Suomen rajojen ulkopuolella, dosentti Antti Kujala

14.10–15.00 Suuri pohjan sota ja isonvihan aika Suomessa, valtiotieteen kandidaatti Matti J. Kankaanpää

15.00–15.30 Kahvitauko

15.30–16.15 Kostianvirran taistelun kulku ja merkitys, professori Aki-Mauri Huhtinen

16.15–16.45 Battle of Pälkäne, Aleksei Blandov, post graduate student

16.45–17.00 Seminaarin päätös, KTK Jari Forsblom

Omalla autolla seminaariin saapuvien kannattaa ottaa huomioon, että samaan aikaan Pälkäneellä järjestetään Kostia-tapahtuma, joten liikennettä voi olla paljon.

SUOMEN SOTAHISTORIALLISEN SEURAN SYKSYN ESITELMÄKOKOUS 11.9.2013

Syksyn ensimmäinen esitelmäkokous pidetään Helsingissä Tieteiden talolla keskiviikkona 11.9.2013 kello 18.00. Pasi Pirttikoski esitelmöi aiheesta "ERNA-miehet ja suomalainen laskuvarjohyppykoulutus". Tilaisuus on avoin kaikille.

AVOIN KIRJE ENTISTEN PIKKULOTTIEN JA SOTILASPOIKIEN PERILLISILLE

Varmaankin kotonasi on puhuttu sotiemme aikaisesta pikkulotta- tai sotilaspoikatoiminnasta. Pikkulotathan olivat lottajärjestön nuoriso-osasto samoin kuin sotilaspojat suojeluskuntien yhteydessä toiminut poikaosasto, jonka jäsenillä oli mahdollisuus saada sotilaallista alkeisvalmennusta. Sotilaspoikaosastoissa toimittiin hyvinkin samantapaisesti kuin partiopojissa. Niinpä hyvin monet partiopojat liittyivät myös sotilaspoikiin. Pikkulotat taas avustivat aikuisia lottia monissa heille soveltuvissa tehtävissä. Pikkulottia oli vuonna 1943 kaikkiaan 52 000.

Sotilaspojille järjestettiin talvisin muun muassa hiihtokilpailuja ja mäkihyppykisoja. Talvileirien aikana totuteltiin telttamajoihinkin. Kesäisin toiminta-ajatukseen kuului urheilukilpailut, kesäleirit ja lähettitoiminnan harjoittelu. Sotilaspojat osallistuivat erilaiseen talkootoimintaan, joista mainittakoon sadonkorjuu ja heinätyö, erilaisten jätteiden kerääminen kuten kumiromujen talteenotto, vanhojen sanoma- ja aikakauslehtien ja pommitusten jälkeisten sirpaleiden talteenotto kaduilta. Talviaikaan autoimme talonmiehiä lumen lapioinnissa ja halkojen pinoamisessa.

Meillä oli oma sotilaspuku, useimmiten englantilainen vaaleanruskea pusero, housut ja lakki sekä puseroon kiinnitettävät arvo- ja harrastusmerkit. Sotilaspojat myös rakensivat lennokkeja, joista järjestettiin kilpailujakin. Vuonna 1943 sotilaspoikiin noin 70 000 nuorukaista. Sisätiloissa, joita olivat yleensä suojeluskuntatalot, järjestettiin luentoja Isänmaan historiasta ja viihdeiltoja, joissa tärkeimpinä esiintyjinä olivat pojat.

Tänä päivänä toimintamme jatkuu perinneyhdistyksinä, joiden jäsenistö on pääasiallisesti entisiä pikkulottia ja sotilaspoikia, mutta jäseneksi voi liittyä myös ilman sotilaspoika- tai pikkulottataustaa.

Jos haluat tulla näihin tilaisuuksiin ja kuulla lisää, tule mukaan toimintaamme, osallistu kokouksiimme ja muihin tilaisuuksiin. Olet aina tervetullut!

Raimo Berkan

KILLAN KEVÄTKOKOUS

Killan kevätkokous pidettiin torstaina 18.4.2013 Mikael Agricolan kirkon kryptassa. Ennen varsinaisen kokouksen alkamista oli pieni juhlahetki. Varapuheenjohtaja Arne Lindholm ja sihteeri Kari Kerstinen luovuttivat kiltamme puheenjohtajalle Olli Sorvettulalle Sotilaspoikaliiton kultaisen ansiomerkin.

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Heikki Konkola, sihteeriksi Kari Kerstinen sekä pöytäkirjantarkastajiksi Risto Laakso ja Timo Vaarnavuo.

Killan toimintakertomuksen esitteli Kari Kerstinen. Killan rahastonhoitaja Hannu Saloniemi esitteli tilinpäätöksen ja kertoi sen sisällöstä. Killan talous on vakaalla pohjalla ja toimintaa voidaan jatkaa nykyiseen tapaan. Tilintarkastajien toimintaa ja taloudenhoitoa koskevassa lausunnossa asioita todettiin hoidetun moitteettomasti. Kokous vahvisti tilinpäätöksen ja myönsi hallitukselle vastuuvapauden.

Oletko maksanut killan jäsenmaksun?

Hyvät kiltasisaret ja kiltaveljet

Vuoden 2013 jäsenmaksujen eräpäivä oli 31.3.2013. Jos et ole vielä jäsenmaksuasi maksanut, on aika suorittaa maksu SAMPO-PANKIN tilille **FI08 8000 1370 1261 05**.

Tarkista siis lehden osoitetarrasta jäsennumerosi ja katso, onko se alla olevassa maksamattomien jäsennumeroluettelossa (tilanne 14.5.2013). Jos näin on, maksa jäsenmaksu mahdollisimman pian. Merkitse maksun **viitenumeroksi jäsennumerosi**. Jos Sinulla on kysyttävää, ota yhteyttä rahastonhoitajaan, Hannu Saloniemi 0400 701 533. Jäsenmaksun suuruus on **30.00 €** puoliset maksavat yhteensä **50.00 €** Ainaisjäsenmaksu on **180 €** Mahdolliset (pienetkin) tukimaksut jäsenmaksun lisäksi ovat perinnekillallemme hyvin tervetulleita. Niitä ovatkin useat killan jäsenet maksaneet, kiitos niistä!

On myös mahdollista, että killan jäsen, jolle tämä Kiltaviesti on osoitettu, on jo kutsuttu viimeiseen iltahuutoon, eikä suruviesti ole tullut killan tietoon. Siinä tapauksessa toivomme tämän lukijalta yhteydenottoa joko jäsenrekisterin hoitajaan Marika Porrakseen (Ratapihantie 9 D 1, Helsinki, puh. 040 5287397, marika.porras@kolumbus.fi) tai rahastonhoitajaan Hannu Saloniemeen (Välitalontie 54, 00660 Helsinki, puh. 0400 701 533, hannu.saloniemi@helsinki.fi).

190062	190596	191197	191867	192222	192840	193292	193661	194411	195096
190130	190619	191223	191922	192248	192882	193315	193700	194505	195261
190143	190635	191249	191935	192251	192918	193328		194550	195313
190198	190648	191252	191980	192361	192976	193357	193742	194589	195368
190237	190677	191320	192002	192390	192992	193360	193807	194602	195384
190253	190680	191333	192057	192484	193030	193373	193881	194644	195397
190282	190758	191359	192086	192617	193043	193399	193917	194657	195423
190305	190839	191362	192099	192620	193085	193441	193959	194699	195436
190350	190910	191375	192109	192633	193124	193467	193991	194754	195643
190444		191391	192112	192657	193140	193483	194039	194767	195701
190457	190978	191469	192125	192675	193153	193519	194107	194806	195782
190525	190981	191595	192138	192688	193182	193580	194110	194848	195805
190541		191676	192154	192730	193221	193616	194178	194851	195818
190570	191126	191744	192167	192756	193250	193629	194372	194860	195850
190583	191142	191812	192206	192808	193289	193658	194398	194958	195876
									195889
									196312

Kiitos. Hyvää kesää kaikille!

Hannu Saloniemi, rahastonhoitaja, puh. 0400-701533

**PÄÄKAUPUNKISEUDUN SOTILASPOIKIEN JA
PIKKULOTTIEN PERINNEKILTA RY**
Suojeluskunta- ja sotilaspoikatoiminnan 1928 – 1944
perinteitä vaalivan perinnekiltojen liiton jäsen

**Pääkaupunkiseudun sotilaspoikien
ja pikkulottien perinnekilta ry**

Killan kotisivut osoitteessa:
www.sotilaspojat.fi

Jäsenasiat/Osoitemuutokset
Marika Porras
Ratapihantie 9 D 1, Helsinki
Puh 040 528 7397
E-mail: marika.porras@kolumbus.fi